

Kurkiokkelainen

Kurkijokelaisen, hiitolaisen ja karjalaisen hengen vaalija ja ajankohtaisten kysymysten selvittäjä

×

Nro 13 • Perjantaina 2. heinäkuuta 2010

61. VUOSIKERTA

Irttonumero 2 € (sis. alv 22 %)

Kurkien kutsu myyntiin OKRA:ssa

Ensimmäiset kappaleet Kurkien kutsu DVD:stä tullaan myymään Ori-päässä järjestettävässä mittavassa OKRA-maatalousnäyttelyssä, jossa Kurkijoki-Säätiöllä on osasto. Torstaina 8.7. järjestetään pieni julkistamistilaisuus, johon on kutsuttu mediaväkeä mukaan.

Mainos DVD:stä oli nähtävissä jo Karjalan Liiton kesäjuhilla sekä trailerina (esittelyfilminä) että paperisena esitteenä. Moni siellä jo kysyikin uudesta tuotteesta tarkemmin.

Kurkien kutsun sanoma sopii kaikenikäisille, mutta erityisesti se on kohdistettu nuorille aikuisille ja kolmi-nelikymppisille. Miettiähän moni sen ikäinen, mitä Kurkijoki hänelle merkitsee vai merkitseekö mitään. Kannattaako sinne lähteä? DVD onkin mainio lahja.

Koskettava on myös kooste Elisenvaaran suurpommituksen kokeiden haastattelusta. He kertovat, mitä oli kokea mieleen jäänyt järkyttävä tapahtuma lapsena ja nuorena.

Koe Kurkijoki ja jaa se kokemus myös toisten kanssa lahjoittamalla heille Kurkien kutsu DVD:

HS

Kurkien kutsu DVD

Uskallatko rajan taa?

Kurkien kutsu on kesällä 2009 kuvattu dokumentti nuoren Antin matkasta isoisänsä synnyinmaille Kurkijoelle, luovutettuun Karjalaan. Rajan takaa avautuu portti toisenlaiseen maailmaan, josta matkaja ei palaa entisellään. Hän saattaa jopa tahtoa sinne takaisin.

Kurkien kutsu -dokumentin lisäksi DVD:llä on lisämateriaalina Elisenvaaran pommitusta käsittelevä dokumentti, jossa Aarne Heinonen, Pertti Torikka ja Eero Laukkanen kuvailevat pommitusta ja sen jälkeisiä tapahtumia. Lisämateriaalina on myös Timo Rouhiaisien ja Sirkka Isotalon jutustelua heidän juuristaan ja Kurkijoen nykytilasta. Lisäksi DVD sisältää informatiivisen kuvakoosteen Kurkijoesta.

Tilaa Kurkijokelaisen toimituksesta:
Koulukuja 7, 32200 LOIMAA
Puh. (02) 762 2551 tai 050 521 3336
toimitus@kurkijokelainen.inet.fi

Tässä lehdessä mm.

Matkalla Karjalassa s. 4-5
Korjokset koko perheen voimin Kurkijoella
Ruskealan marmorilouhos
Karjalaiset Laulujuhlat Sortavalan laulujuhlien hengessä s. 6-7
Kurkijoki-Säätiön stipendiaatit s. 7
Kurkijokelainen OKRA-maatalousnäyttelyyn s. 12

Toimitus on avoinna tiistaisin ja perjantaisin klo 9-14, paitsi perjantaina 9.7. toimitus suljettu ja toimituksen väki tavoitettavissa OKRA-maatalousnäyttelyssä.

Seuraavat lehdet ilmestyvät 16.7., 6.8., 20.8., 3.9.

Eero Laukkanen Elisenvaaran suurpommitusmuistelot päätyivät DVD:lle. Kuva Juho Kynnäräinen

Lauri Laukkanen ja Antti Sahla suunnittelevat kuvauksia. Kuva Juho Kynnäräinen

Kurkien kutsun tuotanto

Nyt julkaistava Kurkien kutsu -DVD sai alkunsa Turun ammattikorkeakoulun kanssa yhteistyössä toteutetusta projektista.

Projektimme yhtenä osana oli tuottaa DVD, jonka Kurkijoki-Säätiö myöhemmin monistaisi ja jakelisi eteenpäin aiheesta kiinnostuneille. Projekti alkoi DVD:n osalta kesällä 2009, jolloin lähdimme Kurkijokelaisen lukijamatkalle mukaan yhdessä luokkatoverini, Juho Kynnäräisen kanssa.

Matkalla kuvasimme materiaalia videolle ja otimme satoja still-kuvia DVD:tä varten. Materiaalia

kuvattiin myös syksyn ja alkutalven aikana Suomen puolella meidän Turun ammattikorkeakoulun opiskelijoiden toimesta. DVD siirtyi tämän vuoden tammikuussa leikkauspöydälle ja ensimmäinen versio DVD:stä näytettiin Kurkijoki-Säätiön edustajille helmikuun alussa.

Omalta osaltani projekti jatkui vielä huhtikuussa alkaneen työharjoitteluni aikana, jolloin DVD sai viimeisen muotonsa.

Antti Sahla

Kurkijokelaisen kesästä

Karjalaiset Laulujuhlat on laulettu ja edestä päin kuuluu maatalouskoneiden mörinää ja lehmien ammuntaa, onhan OKRA -maatalousnäyttely ensi viikolla. Pitäjäjuhلامmekin lähestyvät huimaa vauhtia.

Monta uutta asiaa on ideointiasteella, mutta mistä tekijöitä ja toteuttajia. Tässä lehdessä on ilo esitellä uusi DVD:mme, joka toivottavasti tavoittaa monia uusia ihmisiä. Viime aikoina on paljon puhuttu myös Internetin ja sosiaalisen median paremmasta hyödyntämisestä. Ne ovat kehittämisen arvoisia asioita ja tänä kesänä toimituksessamme työskentelevä Antti Sahla on tuonut monia uusia näkökulmia siihen, miten tavoittaa nuoria.

Karjalaisilla Laulujuhlilla oli myönteistä huomata erityisesti lasten runsaus. Karjalaisuudella on paljon tarjottavaa kaikenikäisille; vanhaa ja uutta perinnettä ja kulttuuria.

Nuorten tavoittaminen onkin jo hivenen vaikeampi juttu, mutta niin kuin stipendiaattimme Maija Laine sanoo: ”Karjalaisuus tällä hetkellä merkitsee lähinnä sukujuuria, mutta todennäköisesti vuosien

myötä merkitys kasvaa.” Senhän toki olemme huomanneetkin. Keski-ian lähestyessä kiinnostus oman suvun historiaan lisääntyy, sen ovat huomanneet erityisesti sukututkijat. Sukututkijoiden paikallaolo Laulujuhlilla ja Pitäjäjuhlillamme on ensiarvoisen tärkeää.

Lukijamatkat ovat saaneet monta henkilöä käymään tai suunnittelemaan käyntiä sukunsa vanhalla kotipaikalla. Kesäkuun matkalla oli ilo huomata, että joukossa oli paljon ensikertalaisia, samoin elokuun tulevalle matkalla moni suuntaa ensimmäistä kertaa kulkunsa Kurkijoelle. Yhä laajemmalla joukolla on juuret luovutetussa Karjalassa.

Kurkijokelaisen kesä on hyvin monimuotoinen ja vilkas; matkoja, tapahtumia, näyttelyitä ja kaiken kesäisen tohinan tuoksinassa lehti löytää koteihinne joka toinen viikko.

Tapaamisiin kesäisissä tapahtumissa

Helena Sulavuori

Hartaus
Apostolien päiväksi
4.7.2010

Uskalsi lähteä

Hurahtanut, höyrähtänyt, virvatulien perässä juoksija, loputtomien toiveiden tavoittelija. Ehkä näitä ilmaisuja voisi pohtia, jos parhaat vuotensa jo aikaa sitten ohittanut ilmoittaa etsivänsä elämässä uutta alkua. Onko viidenkymmenen villitys iskenyt jälkijättöisesti, kun 75-vuotias ilmoittaa lähtevänsä uuden elämän perään?

Ensimmäisenä ei Aabrahamista tule mieleen rento ja rohkea seikkailija, mutta väistämättä miehestä löytyy ripaus Indiana Jonesia. Jos ei junioria, niin ainakin senioria. Miten muuten voisi ymmärtää sen, että ikäloppu mies on valmis uskomaan uuteen alkuun siinä kohdin, kun kaikki kortit on katsottu ja peli näyttää pelatulta?

”Lähde, jätä sukusi ja perinteesi. Uskalla vielä uuteen.” Aabrahamin kertomus (1. Moos. 12–25) on raju ja traaginen. Siinä on monta lähtöä, menetystä ja läheltä piti -tilanetta. Elämä vie Aabrahamin useasti tilanteisiin, joissa eletään selkää seinää vasten: edessä on vain umpikujia ja äärimmäisiä vaihtoehtoja. Lähdön päivänä tulevaa ei voi tietää, mutta parasta toivotaan ja pahinta pelätään. Suistaako tulevaisuus tuhoon kaiken elämässä vaivalla rakennetun?

Aabraham on kaikkien uuteen uskaltavien kumppani ja polun avaaja. Hänen tapansa rullata matto ja pakata teltta on myös viesti luottamuksesta. Lähtö ei tuo tullessaan kivutonta tulevaisuutta, mutta antaa vahvuuden kestää kipua. Aabrahamin tunteista, peloista, ahdistuksista ja iloista, kerrotaan Raamatussa vain paikoin. Nuo pilkahdukset antavat kuitenkin vahvan kuvan elämän tuntemusten koko kirjosta. Helpolla ei mies matkansa aikana päässyt.

Lähtöön suostuminen on kertomus siitä, että elämän pitkällä matkalla Jumala kulkee mukana. Se on kertomus luottamuksesta Jumalaan. Matkalla Jumala myös jättää ymmälle ja vie kohtuuttomien tilanteiden eteen. Tästä huolimatta Aabraham uskalsi lähteä, kun Jumala kutsui.

Kari Latvus

Kari Latvus on dosentti ja eksegetiikan yliopistonlehtori (mvs.) Helsingin yliopistossa.

Muista surussa Kurkijoki-adressilla
hinta 8 €, saatavissa toimituksesta

Haapasen Hautaustoimisto

TÄYDELLINEN HAUTAUSPALVELU

Puh. 762 2700 ja 762 2857

Heimolinnankatu 16, 32200 Loimaa

Liikeajan jälkeen Reunanen puh. 762 2700
Matkap. 0500 531 814, 050 561 0547

Onks tietoo KYSYMYKSET?

1. Kenen huippu-urheilijan valmentajana toimi Matti Pulli?
2. Mikä kuuluisuus oli muinoin Martti Kitunen?
3. Paljonko Suomen maapinta-alasta on poronhoito- aluetta?
4. Mitkä ovat merielämään sopeutuneita nisäkkäitä?
5. Miten saksalainen Matthias Rust kohahdutti maailmaa v. 1987?
6. Mitä puhdasoppinen Islam ei hyväksy?
7. Mitä sappikivet ovat koostumukseltaan?
8. Millä Suomen luontoon kuuluvalla nisäkkäällä on ns. lumijalka?
9. Kenen sävellys on Ontuva Eriksson?
10. Vuonna 1982 käytiin Falklandin sota. ketkä sotivat keskenään?

Muistettavaa

Kalakurjet, perinteinen kokoontuminen Pyhäjärvellä Veljesrannassa 24.-25.7. (la-su). Onkikilpailu sunnuntaina 25.7. klo 9 alkaen. Yöpymisvarusteet ja veneitä mukaan. Grilimakkara- ja kahvitarjoilu, muuten omat eväät. Ilmoittautumiset 20.7. mennessä p. 050-3628966.

Loimaan Seudun Karjalaseuran syysristeily Viking Isabellalla 18.-19.10. (ma-ti), maanantai iltälähtö. Tarkemmat tiedot ja paikkavaraukset sihteeriltä p. 050-3628966.

Kalakurjet, joulutorimatka Tallinnaan 29.-30.11. (ma-ti). Majoittuminen hotelli Centralissa. Puhelimitse tarkemmat tiedot matkasta. Ilmoittautumiset 27.9. mennessä p. 050-3628966.

Onnittelemme

Marja Lankinen
50 vuotta,
4.7.2010, Salo.

Onnitellen äiti, isä
ja sisarukset.

Soile Tirri valmistui
Turun yliopistosta
11.6.2010 Filosofian
maisteriksi pääaineena
venäjän kieli.

Soilen pappa
Uuno Tirri, kotoisin
Kurkijoen Rummunsuolta,
täytti 90 vuotta 10.6.2010.
Syntymäpäiviä juhliittiin
pienessä piirissä.

NIMIPÄIVÄT

Heinäkuu

- 2 Pe Maria, Maija,
Mari, Meeri,
Marika, Maiju,
Riia, Maaria,
Maikki, Kukka-
Maaria
- 3 La Arvo
- 4 Su Ulla, Ulpu
- 5 Ma Unto, Untamo
- 6 Ti Eino Leinon päivä,
runon ja suven
päivä Esa, Esaias
- 7 Ke Klaus, Launo
- 8 To Turo, Turkka
- 9 Pe Jasmin, Ilta, Jade
- 10 La Saima, Saimi
- 11 Su Elli, Noora, Nelli,
Eleonoora
- 12 Ma Hermanni,
Herkko, Herman
- 13 Ti Joel, Ilari, Lari
- 14 Ke Aliisa, Alisa
- 15 To Rauni, Rauna

Kaipuu saa näkyä

KAIKKI KIVITYÖT

PALVELEMME

Ma - Pe 9 - 17

Palininkatu 2, Loimaa
Puh 0207 909 263

Pekka Kyytisen POSTIKORTIT

Talvikuvia: • Pieni hiihtäjä • Joulupuu • Rekiajelu
Kesäkuvat: • Kevätkirkko • Kesänuotalla • Aitan ovella
• Rantavaja Laatokalla • Elopellolla

Hinta 1 €/kpl
+ postituskulut
Tilaa
toimituksesta

Kustantaja ja julkaisija: KURKIJOKI-SÄÄTIÖ

www.kurkijoki.fi

Toimitusneuvosto: Jaakko Taitonen (pj.), Raija Laaksonen,
Marjaliisa Laine, Tapio Nikkari ja Leena Virtanen

Toimitussihteeri: Helena Sulavuori
ja toimittajina kaikki Kurkijokelaisen ystävät

Toimitus: Koulukuja 7, 32200 Loimaa
Avoimna: Tiistaisin ja perjantaisin klo 9–14
p. (02) 762 2551, 050-521 3336, toimitus@kurkijokelainen.inet.fi
Lakon tai muun ylivoimaisen esteen takia ilmestymättä jääneistä numeroista ei suoriteta korvausta. Toimitus pidättää oikeuden muokata ja lyhentää lähetettyjä aineistoja. Lehden vastuu ilmoituksen poisjäämisestä tai julkaisemisesta sattuneesta virheestä rajoittuu enimmillään ilmoituksesta maksetun hinnan palauttamiseen.

ILMOITUSHINNAT:

4-väri 70 senttiä/mm + alv 22 %
Mustavalk. 50 senttiä/mm + alv 22 %

Säännöillisistä ja jatkuvista ilmoituksista huomattava alennus. Väri-ilmoitukset sopimuksen mukaan. Puhelimitse annettuihin ilmoituksiin sattuneista virheistä lehti ei vastaa. Ilmoitusaineistojen jättöaika: keskiviikko klo 12 mennessä.

Lehti ilmestyy pääasiassa joka toinen perjantai. Painosmäärä 2000 kpl.

TILAUSHINNAT:

vuosi 39 euroa
6 kk 23 euroa
Pohjoismaat 44 euroa
Muualle 52 euroa

Tilinumero: LSOP 523900-4897
Y-tunnus 0204020-9

Sivunvalmistus:
Etusivupaja, Loimaa
Paino: Satakunnan
Painotuote Oy, Kokemäki

ISSN 0782-5668

2.7. Ps. 13:4-5 Sytytä silmiini valo, älä anna minun nukkua kuolemaan, ettei viholliseni sanoisi: ”Minä voitin hänet”, ettei vastustajani saisi iloita tappiostani.

3.7. Room. 14:10 Kuinka sinä voit tuomita veljesi? Tai sinä toinen, kuinka voit halveksia veljeäsi? Kaikki me joudumme Jumalan tuomioistuimen eteen.

4.7. Apostolien päivä Luuk. 5:10 Jeesus sanoi Simon Pietarille: ”Älä pelkää. Tästä lähtien sinä olet ihmisten kalastaja.” Virsi 418:1 Apostolinsa maailmaan lähetti Kristus saarnaamaan, nimeensä kansat kastamaan ja seuraajikseen saattamaan.

5.7. Jes. 52:7 Kuinka ihanat ovat vuorilla ilosanoman tuojan askelet! Hän ilmoittaa rauhan tulon, tuo suuren ilosanoman.

6.7. 1 Moos. 12:1 Herra sanoi Abramille: ”Lähde maastasi, asuinsijoiltasi ja isäsi kodista siihen maahan, jonka minä sinulle osoitan.”

7.7. 1 Tim. 1:16 Minut armahdettiin, jotta Kristus Jeesus juuri minussa osoittaisi, kuinka suuri hänen kärsivällisyytensä on.

8.7. Room. 10:18 Heidän äänensä on kaikunut

YKSI NIMI PUUTTUU!

Kurkijoen kunnan lopettajaistilaisuuden kuvasta on vielä yksi henkilö tunnistamatta. Viime lehdessä ollut numero 34 varmistui Simo Laaksoksi. Tauno Kiiski tunnisti isoisänsä kuvasta.

Ilmoita tunnistuksesi tai arvelusi toimitukseen, puh. 02-762 2551 tai 050-521 3336.

kaikkialle, heidän sanansa maan ääriin asti.

9.7. Ps. 145:6 Miten valtavia, miten pelottavia ovatkaan sinun tekosi, kerrottakoon niistä kaikille. Minä julistan sinun suuruuttasi.

10.7. Ps. 145:7 Levitköön sanoma sinun hyvytytesi runsaudesta, kiitettäköön sinun vanhurskauttasi riemuitten.

11.7. 7. sunnuntai helluntaista Matt. 5:20 eesus sanoi: ”Minä sanon teille: ellette te noudata Jumalan tahtoa paljon paremmin kuin lainopettajat ja fariseukset, te ette pääse taivasten valtakuntaan.”

Virsi 262:3 i täytä meistä yksikään lain pyhää vaatimusta. Ei kukaan pysty välttämään sen uhkaa, rangaistusta. Sen tähden hyvä Jumala soi meille rakkaan Poikansa vanhurskaudeksemme.

12.7. Ps. 28:8 Herra on kansansa voima, oideltunsa apu ja turva.

13.7. 3 Moos. 19:15 Älkää oikeutta jakaessanne tehkö vääryyttä. Älä ole puolueellinen köyhän hyväksi, mutta älä myöskään suosi mahtavaa, vaan ole lähimmäisesi tuomarina oikeudenmukainen.

14.7. Room. 12:21 Älä anna pahan voittaa itseäsi, vaan voita sinä paha hyvällä.

15.7. Ps. 50:14 Anna Jumalalle uhriksi kiitos, täytä lupauksesi Korkeimmalle.

32

Monipuolinen Vampula-viikko alkaa

Vampula-viikkoa vietetään heinäkuun alussa jo 24. kerran. Viikon aikana halutaan tuoda esille Vampulan imagoa ja ylläpitää kotiseutuhenkä.

Viikko järjestetään vapaaehtoisvoimin. Päävastuun kantaa Vampulan yrittäjät, ja mukana on useita seuroja ja järjestöjä. Myös karjalaiset ovat kantaneet kortensa kekoon usean vuoden ajan.

Tämän vuoden ohjelmassa on muun muassa avoimien ovien päivä torstaina 8.7. Silloin yhtenä kohteena on Jorma Torikan lammastila. Turuntie 1513:ssa ovat auki klo 17-19. Tilalla pääsee tutustumaan ihaniin karitsoihin, Jorma ja Seija esittelevät lampolaa sekä

kertovat lampaista ja niiden hoidosta.

Perjantaina 9.7. klo 18 Sallilan koulun pihalla on perinteinen kyykkäturnausta, jonka vetäjänä toimii karjalaisten puheenjohtaja Paavo Tuunainen. Turnaus on kansanjuhla, jossa makara maistuu ja tunnelma on korkealla.

Viikko päättyy karjalaisten järjestämään kansanlauluiltaan sunnuntaina 11.7. klo 19. Tilaisuus järjestetään Karjalatalo Toiviaisella. Tilaisuudessa esiintyvät Katari Rajala ja Oripään kuoro. Ohjelmassa on yhteislaulua ja kahvitarjoilu. Tervetuloa viettämään sunnuntai-iltaa aidon karjalaistalon tunnelmiin. Tilaisuuteen on vapaa pääsy.

Valmistuneita

Forssalainen **Jopi Mikko-nen** on valmistunut diplomi-insinööriksi (sähkötekniikka) Tampereen teknillisestä yliopistosta.

Hän työskentelee tällä hetkellä Jokioisilla DA-Design Oy:ssä.

Jopin isoäiti Aili Kullaa (os. Järvinen) on Olga ja Frans Järvisen nuorin tytär ja kotoisin Kurkijoen Sorjosta.

Tietoja etsitään:

Olavi viimeisellä lomallaan ennen siirtoa Englantiin ja maihinnousua Normandiaan. Oikealla äiti Eriikka. Kuva: Risto Nenonen.

Murha Kurkijoen markkinoilla ja Normandiassa kaatunut Olavi Nenonen

Etsin tietoja Kurkijoen Pohjiin kylässä vuonna 1923 syntyneestä (Matti) Olavi Nenosesta. Olavi muutti 15-vuotiaana Kanadaan South Porcupineen, liittyi toisen maailmansodan aikana Kanadan armeijaan ja kaatui Normandian maihinnousun jälkeisissä Caenin taisteluissa Ranskassa heinäkuussa 1944.

Olavi seurasi Kanadaan äitiään Eriikka Nenosta, joka oli lähtenyt siirtolaiseksi jo vuonna 1929. Nenosten Kanadaan siirtymisen taustalla oli henkikirkos, jonka Olavin isä Antti Nenonen teki Kurkijoen markkinoilla vuonna 1923. Tuolloin hän surmasi ja ryösti Kurkijoen Lopotissa vauraan antrealaisen liikemiehen Aleksander Montosen, joka matkusti markkinoille suuri määrä käteistä rahaa mukanaan.

Montosen murhaa tutki Kurkijoen nimismies Onni Kosonen apunaan konstaapeli Onni Jälkö. Erityisen pahana Kurkijoella pidettiin sitä, että Antti kätki Monto-

sen ruumiin avantoon, josta Lopotin asukkaat ottivat mm. talousvetensä. Antti oli perhettään kohtaan hyvin uhkaava, mistä syystä Eriikka ja Olavi pakenivat isää Kanadaan. Antti tuomittiin elinkautiseen ja armahdettiin vapautuen Viipurin lääninvankilasta vuonna 1938.

Laadin paraikaa Olavi Nenosesta käsikirjoitusta historiankirjaksi. Hänen tarinansa on mielestäni kertomisen arvoinen, sillä Olavi oli harvoja Normandiassa kaatuneita Suomen kansalaisia. Oma kiinnekohtani asiana on, että hän oli iso-äitini Rauha Nenosen pikuserkku.

Olen erittäin kiitollinen kaikesta perimätiedosta, joka liittyy Olavi tai Eriikka Nenosen elämään, Antti Nenosen rikokseen tai tapahtumaa tutkineisiin poliisimiehiin. Minuun saa yhteyden joko sähköpostitse: mporvali@gmail.com tai puhelimitse: 040-7472 475.

Mikko Porvali
Vanhempi konstaapeli,
OTM, kirjailija
Ilmajoki

Suomen Sotaveteraaniliiton vuosikokous Kuopiossa

Veteraaneja arvostetaan tänä päivänä

Taloustutkimus Oy:n tekemän tutkimuksen mukaan suomalaiset arvostavat vuosien 1939-45 sodat kenutta sukupolvea, niin sotaveteraaneja kuin kotirintamankin väkeä. Vastaa- jista 81 prosenttia arvosti heitä erittäin paljon ja 17 prosenttia melko paljon.

Suomalaiset arvostavat yksimielisesti veteraanisukupolvea

- Olemme hyvin kiitollisia, että nyky-Suomessa käytännössä kaikki arvostavat sotaveteraaneja. Se on suuri kunnianosoitus meille ja jo joukostamme poistuneille veteraaneille. Pelkkä arvostus ei kuitenkaan riitä turvaamaan veteraanien viimeisien vuosien elämän laatua ja asianmukaista hoivaa. Valtiolla ja kunnilla on nyt tutkitusti kansalaisten laaja tuki veteraaniasioiden tehostettuun hoitamiseen, korosti Suomen Sotaveteraaniliiton puheenjohtaja Aarno Strömmer Kuopiossa pidetyn liittokokouksen avauspuheessaan.

Kolmannes suomalaisista on halukas osallistumaan sotaveteraanien hyväksi tehtävään vapaaehtoistyöhön esimerkiksi tapahtumien järjestelyssä tai keräyksissä. Vastaaajista 7 prosenttia oli erittäin halukas ja 28 prosenttia melko halukas vapaaehtoistyöhön.

Veteraanien vuosittainen kuntoutus ei ole toteutunut

Liittokokouksen hyväksymässä julkilausumassa paheksutaan Valtioneuvoston linjauspäätöksessä 2004 rintamaveteraaneille luvattua vuosittaisen kuntoutuksen toteutumattomuutta. Kuntoutusmäärärahaa on leikattu 29 %. Veteraanien kunnan heikentyminen, kuntoutuskustannusten kohoaminen ja aviopuolisoiden kuntoutusmahdollisuuksien laajentuminen olisivat edellyttäneet määrärahan säilyttämistä vuoden 2005 tasolla, vaikka veteraanien määrä on vähentynyt. Lisäksi veteraanijärjestöillä on muita veteraanien kotona selviytymistä tukevia ehdotuksia.

Suomen Sotaveteraaniliiton Kuopiossa 8. kesäkuuta pidetty XXIV liittokokous valitsi Aarno Strömmerin Oulusta jatkamaan liiton ja valtuuston puheenjohtajana ja Finn-Göran Wennströmin Helsingistä liiton hallituksen puheenjohtajana. Naisjärjestön uudeksi puheenjohtajaksi valittiin Pirkko Kuorehjärvi Turusta.

Kokouksessa vahvistettiin liiton tulevaisuussuunnitelma. Liitto ja sen jäsenyhdistykset jatkavat sotaveteraanien, heidän puolisoitensa ja leskiensä tukitoimintaa niin pitkään kun tukitarve jatkuu. Järjestön varat käytetään sotaveteraanien, heidän puolisoitensa ja leskien hyväksi heidän elinaikanaan.

Juuret Kurkijoella

Puolustusvoimain lippujuhlapäivänä 4. 6. 2010 ylennettiin Puolustusvoimissa ensimmäinen nainen insinööriamajuriksi. Hän on Anu Ojala, jonka juuret löytyvät Kurkijoelta. Hänen isovanhempansa Aino ja Pekka Kaartinen asuivat aikanaan Kurkijoen Ihohjärvellä. Anu Ojala on heidän tyttärensä tytär.

Anu Ojala os. Härkönen kirjoitti ylioppilaaksi Porvoon Linnankosken lukiossa 1990 ja valmistui aluksi biotekniikan insinööriksi Espoo- Vantaan ammattikorkeakoulusta 1995.

Hän hakeutui 1997 naisten vapaaehtoiseen asepalvelukseen Ilmavoimien viestikouluun, suoritti sääaliupseerikurssin ja Ilmavoimien reserviupseerikurssin. Vapautui armeijasta reservin vänrikkinä.

Armeijan jälkeen hän jatkoi opiskeluaan ja suoritti Walesissa Glamorganin yliopistossa 1999 maisterin tutkinnon pääaineenaan laadunhallinta ja johtaminen.

Anu Ojala.
Kuva: Joonas Hakamäki

Anu Ojala on palvellut Puolustusvoimissa vuodesta 2000 eri tehtävissä. Hän on toiminut Pääesikunnassa osastoinisinööriä, standardisointipäällikkönä, toimialajohtajana sekä Naton päämajan standardisointitoimistossa Brysselissä yhteysupseerina. Virkapukua hän on kantanut elokuusta 2000.

Tällä hetkellä insinörimajuri Anu Ojala työskentelee toimialaupseerina Maa-voimien Materiaalilaitoksen Esikunnassa Tampereella.

Aira Härkönen
(o.s. Kaartinen)

Korjoset koko perheen voimin Kurkijoella

Isäni Matti Korjonen on syntynyt Kurkijoen Otsanlahdella elokuun lopussa 1925. Sodan jälkeen hän päätyi poliisiksi Ouluun, tapasi äitini Meerin ja meni hänen kanssaan naimisiin 1948. Meitä lapsia syntyi viisi, Marja-Leena, Matti J., Pekka, Pirjo ja minä. Tänä keväänä päätimme äitini 80-vuotis- ja veljeni Matin 60-vuotissyntymäpäivien kunniaksi lähteä tutustumaan isäni syntymäpaikkaan Kurkijokeen. Isä, äiti ja minä olemme siellä aiemminkin vierailleet, mutta nyt koolla oli koko poppoo puolisoineen.

Muutoksia viidessä vuodessa

Odotuksia oli moninaisia ja muutamia meistä taisi ensimmäinen matka Venäjälle vähän arveluttaakin. Uskaltaako sinne mennä? Mitä siellä uskaltaa syödä? Onko siellä kauppoja, joista voi ostaa ruokaa? Nämä kaikki kysymykset pohdittiin mo-
neen kertaan jo ennen matkaa. Isän kanssa vierailimme edellisen kerran Kurkijoella viisi vuotta sitten ja tietysti tiesimme vähän mitä odottaa. Tämän päivän maailmassa moni asia muuttuu nopeasti ja niin oli Kurkijoki hieman muuttunut viime vierailustamme. Uusia taloja oli rakennettu ja museokin oli kunnostuksen alla. Matkan vetäjiltä kuulimme, että Kurkijoelle suunnitellaan asemakaavaa, johon myös Kurkijoki-Säätiöllä on mahdollisuus vaikuttaa. Nyt onkin viimeiset hetket säilyttää vanhaa suomalais-asutusta, sillä monet talot olivat jo todella huonossa kunnossa.

Ristkalliolla muistelemassa

Matkan ehdoton kohokohta oli käynti isän syntymäpaikalla Otsanlahdella. Bussi vei meidät tienhaaraan ja siitä lähdimme käveleskelemään kohti isän entistä kotipaikkaa. Mukaan lähtivät myös Riikosen Pekka ja Pirkko, joista Pirkko oli kotoisin ihan naapurista. Kun kävelimme tietä myöten kohti määränpäättä, tuli vastaan paikan nykyinen asukas, Sasha. Hän toivotti meidät lämpimästi tervetulleeksi ja lupasi, että saamme katsella isän kotipaikkaa ihan rauhassa ja kierrellä ympäristössä. Isän syntymäkotia ei enää ole, mutta naapurissa ollut Hartikan talo on vielä pystyssä. Ovissa oli kuitenkin lukot, eikä siellä enää asunut ketään. Sashalla oli paikalla kaksi taloa, joista toinen oli ihan uusi, vielä rakenteilla. Luonnonmaisemat muuttuvat hitaammin ja isälle tärkeä Ristkallio oli entisellään. Sieltä oli hienot näkymät alas pelloille ja siellä istuimme ja muistelimme isän lapsuutta ja mäenlaskujaan. Onneksi ei sentään ollut talvi, sillä luulenpa, että isä olisi siinä tapauksessa innostuksissaan laskea hujauttanut mäkeä alas. Takaisinpäin kiertelimme metsää pitkin, tutkimme kasveja ja etsimme merkkejä paikalla aiemmin sijainneista taloista. Takaisin Lopottiin palasimme tienraittia hitaasti käveleskellen. Iltapäivällä vietimme vielä kertaalleen syntymäpäiväjuhlia kakukahvien ja kuohuviinin merkeissä.

Korjosen suku Matti Korjosen kotipaikalla. Kuva Inkeri Korjosen.

Tarinoilla kasvot paikoille

Matka oli meille kaikille elämys ja siitä varmasti keskustellaan vielä pitkään. Isällä riitti meille lapsille valtavasti kerrottavaa ja muistoja palautui tietenkin mieliin sitä mukaa kun tutuja paikkoja tuli vastaan. Tuntui siltä, että hän nuortui ihan silmissä. Ennen kaikkea meille oli tärkeätä kokea Kurkijoki yhdessä ja myös perheen miniöille ja vävyille oli tärkeätä saada nähdä mistä suku on lähtöisin. Isän kertomat tarinat jäivät varmasti mieliin. Veljeni totesikin osuvasti, että vuosilukuja ja paikannimiä on vaikeata muistaa, mutta nyt isä on kertonut meille tarinoita ja niin paikannimet ja vuosiluvut saavat ikään kuin kasvot, tulevat tutuiksi. Tarinan avulla muistami-

nen on helpompaa, vaikka tietysti on myönnettävä, että tarinoilla on tapana muuttua ajan mittaan. Huomasin myös, että me sisarukset muistelimme paljon myös omaa lapsuuttamme Oulussa ja Kempeleessä. Liekö Kurkijoen hiekkatiet ja vanhanaikaiset sähköpylväät sai meidätkin palaamaan ajassa taaksepäin?

Viimeisen illan ohjelmaan kuuluivat iltaamat, jonne valmistelimme myös oman ”rakkauskirjeemme”. Riitan antamien ohjeiden mukaisesti. Kirjeeseen tuli sisällyttää tiettyjä sanoja ja me ”oululaiskakarat” yritimme vielä vääntää sitä karjalan murteelle. Emme varmasti siinä aivan onnistuneet, mutta naurua riitti koko porukalle pitkään ja tällainen siitä sitten tuli:

Rakas kultasein,

Mie kirjotan siul täält laost oraspello laialt. Hikine hevone heiluttellee tuos häntääns, eikä turhia miittelöi. Niinku sie tiät, mie oon jo jonki aikaa asunt tääl. Telta olis kyl olt parempi kui lato ja vesihannaa mie kaipailen. Kaukaloki olis tarpeen, sil nyt hevone juo suoraa joest. Yöpakkane on valitettavast vient osan saost, mut tunkio o pysynt läm-pimän. Mie toivon, että sitä siu rakkautes on myös. Ko miu kumisaappaat jäi siu kaivinkonneesees, ku riita alko, nii siit mie olen saant myös nuhan.

Mie oon toellaki pahhoil-lani tuost typeräst riiašt. Toivottavast myö voijjaa soppii ja sie otat miut takas. Rakkauella, siu omas.

Tähän loppuun haluan vielä kertaalleen kiittää matkan järjestäjiä ja kaikkia matkalla mukana olleita. Matka oli hienosti suunniteltu ja järjestelyt toimivat. Tunnelma oli lämmin ja välitön. Liekö se sitä kuuluisaa karjalaisuutta? Minua karjalaisuus kiinnostaa myös tutkimusmielessä, ja matkalta sain hyvää aineistoa myös tulevaa tutkimustani varten!

Kristiina Korjonen-Kuusipuro
korjonen@lut.fi

Kuvia Kurkijoelta

Tienrakennuksen kummallisuus Marianvaaran metsässä. Merran pihapiiristä oli metsään tehty tie pintalaudoista. Kerroksen paksuus oli 30-50 cm. Tien rakennuspaikka oli kivennäismaata. Tietä oli käytetty vähän ja se oli jo lahoamassa kulukelvottomaksi.

Kurkijoen metsien isoja puita. Kuvassa Marianvaaran iso kuusi ja juurella Marjatta Poskiparta. Kuusen läpimitta rinnan korkeudella oli 80 cm, pituuden arviointi oli vaikeaa puuston tiheyden vuoksi, mutta arvio oli noin 33-35 m. Savojan koulun lähellä oli koivu, joka oli 1,3 metrin korkeudella 75 cm paksu ja pituus oli yli 30 metriä. Teksti ja kuvat: Pentti Kemppinen

Karjalassa

Ruskealan marmori-louhos

Ruskealan marmorilouhoksen löysi ja sitä hyödynsi ensimmäisenä v. 1765 Sortavalan pappi Samuel Alopeus; siitä lähtien on kalliosta louhittu marmoria, kertoo jo Topelius Maamme-kirjassa. Kaivostoiminta päättyi v. 1944.

Hyödyllisistä kivilajeista ovat yleisimpiä tavallinen kalkkikivi, kalsiitti, kemialliselta kokoomukseltaan kalsiumkarbonaatti, jota esiintyy runsaasti Etelä-Suomessa.

Rakennus- ja kuvanveistomateriaaliksi soveltuva marmori on meillä harvinaisempaa, sekin on kalkkikiveä. Ruskealan pitäjässä Laatokan pohjoispuolella oli maamme ainoa suurempi marmorilouhos, itse asiassa avoin kalkkilouhimo, 50 m syvä, nykyisin veden täyttämä muinaisen kaivostoiminnan turistikohde. Lähialueelle toimii yksi nykyisinkin marmoria louhiva yritys.

Ruskealan marmori on moniväristä: tavallisin on siniharmaa, jossa on valkeita, sinertäviä tai tummanharmaita juovia. Paikoin se esiintyy myös vihreänä, täysi valkeana jopa mustanakin. Varsinainen pääesiintymä on parin kilometrin pituinen, paikoin 45 metrin korkeuteen kohoava selänne. Kalliosta irroitettut

marmorilohkareet hakattiin nelikulmaiseksi, sahattiin hiekkaa väliaineena käyttäen ohuemmiksi kappaleiksi. Kivien siirtoon käytettiin hevosia, louhoksella oli yli 100 hevosen talli. Rannasta kivet vietiin vesitse Pietariin, jossa niitä käytettiin arvokkaisiin rakennuksiin muun muassa Iisakin kirkon, talvipalatsin ja keisarillisten huvilinnojen rakenteisiin, Helsingissäkin Ruskealan marmoria on entisen Yleisradion rakennuksen seinissä Kasarmintorin varrella.

Kalkkiveä sementin valmistukseen

Kun kalkkikiveä eli kalsiumkarbonaattia kuumennetaan n. 750 asteeseen, erkanee siitä hiilidioksidi, jolloin kalkista tulee kalsiumoksidiä, poltettua kalkkia. Kun poltettua kalkkia kastellaan vedellä saadaan sammutettua kalkkia, kalsiumhydroksidia. Reaktio veden kanssa on exoterminen, runsaasti lämpöä tuottava siten, että osa käytetystä vedestä höyrystyy, siitä reaktiolle nimi sammuttaminen.

Sammutettua kalkkia käytetään muurauslaasteissa. Nykyisin kalkkikiven suurin käyttökohde on sementin valmistus, siinä kalkkikivi on pääraaka-

Auringonvalossa kiven sävyt vaihtelevat harmaan ja sinertävän eri sävyissä. Kuva: Kari Rahiala.

aine.

Suunnitelmat Ruskealaan rakennettavan sementtitehtaan perustamiseksi olivat pitkällä syksyllä 1939, mutta sitten sota katkaisi tämän hankkeen. Nykyisin täysin valkoista Förbyn (Särkisälössä) kalkkikiveä jauhetuna käytetään painopaperin tuotannossa pinnoite- ja täyteaineena. Maataloudessa jauhettua kalkkikiveä on jo vanhastaan käytetty viljelymaan happamuuden neutralisoinnissa.

Karl Forsström edellä kävijänä

Kalkin polton, teollisen jalostamisen aloitti Suomessa merikapteeni Karl Forsström, synt. 7.3.1850. Hän lopetti kauppamerenkulun ja ryhtyi hoitamaan sukutilaansa Övergårdia, Särkisälön Förbyssa v. 1879. Kotitalalla oli kalkkikiviesiintymä, sen hyödyntäminen kiinnosti. Merikapteenina hän luonnollisesti hallitsi liiketoiminnan ja tiesi, että poltetulla kalkilla olisi Suomessa rakentamises-

sa markkinat. Hän hankki kalkinpolttotekniikan ja rakensi v. 1882 kotitalalleen lieriöuunin kalkin polttoon. Tämä Förbyn tehdas aloitti suomalaisen kalkin jalostuksen, liiketoiminta kehittyi ja alkoi menestyä hyvin.

Forsströmiä alettiin pitää kalkin polttotekniikan asiantuntijana ja menestyvänä liikemiehenä. Niinpä professori, vapaaherra E.G. Palmen ja kauppias Julius Tallberg pyysivät v. 1895 Forsströmilä yleissuunnitelmaa ja kustannusarviota Ruskealan kaivokselle rakennettavalle kalkinpolttolaitokselle.

Forsström otti haasteen vastaan, meni jopa hankkeeseen osakkaaksi ja otti vastuulleen polttolaitoksen isännöitsijän tehtävät siksi aikaa, että laitos saatiin käyntiin. Hän kuitenkin luopui Ruskealan Marmori Oy:n osakkuudesta jo vuonna 1899 vedoten siihen, että oli hyvin vaikeaa johtaa kahta tuotantolaitosta, jotka sijaitsivat kaukana toisistaan eri puolella Suomea. Toinen syy Ruskealasta

luopumiseen oli varmaan se, että Julius Tallberg oli vihjannut vuonna 1895, että Lohjan seudulla oli useampia kalkkiesiintymiä, joita he voisivat hyödyntää yhdessä. Forsström innostui ajatuksesta, joka johtikin Lohjan Kalkkitehtaan perustamiseen.

Isoisä Ruskealan louhoksilla

Isoisäni Johan Nestor Karlsson, synt. 1861 Särkisälössä, merimies, tunsikin ilmeisesti hyvin Karl Forsströmin. Mahdollisesti he olivat purjehtineet yhdessä. Luultavasti isoisäni oli jäänyt maihin samoihin aikoihin kuin KF. Käsittääkseni KF oli työllistänyt Karlssonia Förbyn kalkinpolttolaitoksella. Hänen täytyi olla hyvin perehtynyt kalkinpoltto-

tekniikkaan, koska KF lähetti hänet luottomiehenään Ruskealaan käynnistämään Palmenin ja Tallbergin rakennuttamaan kalkinpolttouunia 1895-96.

Isoisä oli työnjohtajana uunilla, mahdollisesti jo rakennusvaiheessa. Hän avioitui 1899 Anna Maria Melkisen, synt. 1873 kanssa. Forsström nähtävästi luopui Ruskealan Marmori Oy:n osakkuudesta samana vuonna, kun isoisä muutti vaimonsa kanssa marraskuussa 1899 Lohjalle Virkkälään. Hän menehtyi tapaturmaisesti kalkkitehtaalla 6.5.1900. Isoäiti muutti takaisin kotiseudulleen, koska isämme syntymäpaikka on Ruskeala. Hän syntyi 24.6.1900. Isoäiti eli vuoteen 1929 saakka.

Sakari Karsila

Ruskealan louhoksen kalkinpolttouuneja. Kuva: Kari Rahiala.

Tänä päivänä kaivokseen voi tutustua vuokraamalla veneen ja soutamalla entisen avolouhoksen sokkeloissa. Paikka on myös sukeltajien suosiossa, löytyyhän vettä kymmeniä metrejä ja lisäksi erilaisia onkaloita. Kuva: Helena Sulavuori.

Karjalaiset Laulujuhlat Sortavalan

Viikonlopun (18.-20.6.) tapahtumat kokosivat yli 20 000 juhlijaa ympäri Suomea. Runsaan ohjelmatarjonnan pääosassa olivat musiikki ja lapset. Juhlilla ensiesitettiin muusikko Sari Kaasisen tilaustyö Ilon Pitoa. Avajais- ja päätösjuhlat kokosivat suurimman yleisömenestyksen, mutta niiden lisäksi oli myös karjalanpiirakka- ja kyykkäkisailua, maraton,

yhteislaulu- ja kirkkokonsertteja, lastentapahtumia ja karjalaisten sukujen ja karjalaisten pitäjien esittelyä. Töölön kisahallia kiertäneellä myyntitorilla oli tunnelmaa, kaukaa kuului lapsiryhmien laulua ja itse torilla trubaduuri Aksu kajautteli karjalaislaulujaan kitaran säestyksellä.

teksti ja kuvat: Helena Sulavuori

Kurkijoki-Säätiön osastolla kävi monenlaista tuttua ja tuntematonta tervehtijää ja kyselijää. Nuori mies tuli osastolle muistelevaan isoisänsä kotikylää. Kylän nimi oli hukassa ja kartassakin tuntui olevan liikaa vieraantuntuksia nimiä. Hetken kuluttua hän palaa ja huikkaa hymyillen – Se oli Mikrilä.

Marssin jälkeen Töölön kisahallissa ruokajono kiemurteli satojen ihmisten mittaisena.

Juhlakulkue marssi ratsupoliisien opastama Senaatintorilta Töölön kisahallille. Suomen lipun airueena toimi Kurkijoki-Säätiön valtuuskunnan puheenjohtaja Anna-Maija Nurminen-Lempinen.

Kaksi Karjalan laulua lauloi sellaisia lauluja, jotka eivät ole laulaneet: Vanha ja uusi Karjala. Sari Kaasinen toimii ohjelmasta häntä jännittää, kun...

Päiväjuhlan puhujat ja kutsuvieraat viihtyivät karjalaisessa tunnelmassa. Yleisön joukossa oli lukuisia määriä myös sellaisia henkilöitä, joilla ei ollut karjalaisia juuria. Karjalaisuus kiinnostaa yli maakuntarajojen ja useinhan karjalainen puoliso on saanut puolisonsa mukaan.

Pääministeri Matti Vanhasen piti viimeisiä puheitaan pääministerin roolissa juhlien avajaisjuhlassa. – Karjalan palautusta ei ole usein käsitelty pääministerin suusta, nyt käsittelen sitä paperien ulkopuolelta, pääministeri sanoi ja jatkoi, että karjalaiset ovat olleet joustavia ja ottaneet koko kansan huomioon, niin että Karjalan kysymyksestä ei ole päässyt muodostumaan suurta ja pitkäaikaista konfliktia. –Tunnetasolla on vaikea odottaa karjalaisilta kuin yhtä vastusta, pääministeri sanoi. Hänen mielestään seuraava suuri historiallinen vaihe Karjala-kysymykseen on silloin kun Venäjän ja Euroopan raja loivenee. –Rajat tulevat menettämään merkitystään, mutta mitä se tuo Karjalan heimolle, en lähde sitä spekuloidaan, pääministeri totesi.

Jotkut ottivat jonottamisen rennosti ja odottivat suurimman ruuhkan laantumista.

laulujuhlien hengessä

...ulintua. etelä-karjalainen Hanna Pakarinen...
...ja, joita ei sanojensa mukaan koskaan ennen...
...ja poikia viiksekkäitä ja Saimaan rannalla.
...i avajaisjuhlan juontajana ja totesi, että nyt
...n hänen teoksensa Ilon Pitoa oli vuorossa.

Isommat ja pienemmät tanhuaajat täyttivät Finnair-stadionin kentän Karjalaisen Nuorisoliiton kansantanssiesityksessä, missä helmat hulumusivat ja jalalla pantiin koriasti.

Valtioneuvos Riitta Uosukainen totesi juhlapuheessaan, että Venäjällä ei ole Karjalan kysymystä, joten keskustelukumppania palautuskeskusteluun ei löydy. Uosukainen kehotti kaikkia karjalaisia juurihoitoon, nauttimaan karjalaisuudestaan sellaisena kuin on. Evakkosukupolvien mahdollisesti kokemaan häpeää ei seuraavien sukupolvien tarvitse kantaa.

Nuoria marssijoita oli mukana erityisen paljon, olihan lapsille varattuna sunnuntain päiväjuhlassa oma VIP-katsomonsakin.

Ensi vuonna Turussa. Kaarlo Kojo sanoi juhlien alussa, että salkusta löytyy 5000 kutsua Turun juhlille. Juhlien päättyessä salkku oli varmaan kevyempi ja Turun matkan suunnittelijoita sitä enemmän.

Karjalaiset
Laulujuhlat

Kurkijoki-Säätiön stipendiaatit

Kurkijoki-Säätiö jakoi kaksi stipendiiä kurkijokelaistaisille hyvin menestyneille ylioppilaille. Maija Lainetta Loimaan lukiossa ja Outi Ketolaa Elisenvaaran lukiossa muistettiin stipendein.

Tytöille esitettiin muutama kysymys tulevaisuudensuunnitelmista ja karjalaisuudesta. Alla heidän vastauksena.

Muita tyttöjen ajatuksia kuullaan Pitäjäjuhlilla nuorten puheenvuoroissa lauantain Muistojen illassa ja sunnuntain Päiväjuhlassa.

1. Ylioppilaskirjoitukset ovat ohitse, kesä menossa. Mitä kaikkea kesääsi kuuluu?

2. Kirjoituksesi menivät hyvin. Millaisia asioita haluaisit opiskella? Haluaisitko aloittaa opiskelusi jo tulevana syksynä vai pidätkö väli vuoden?

3. Milloin ja miten olet ensimmäisen kerran tiedostanut, että juuresi johtavat luovutettuun Karjalaan?

4. Mitä karjalaisuus/kurkijokelaisuus sinulle merkitsee?

5. Mitä saamasi stipendi sinulle merkitsi?

Maija Laine

1. Kesäni kuluu töiden parissa Hunajayhtymällä, kuten kolmena edellisenä kesänäkin. Myöskin mökillä tulee käytyä uimassa ja kalastamassa aina kun on aikaa.

2. Olen aina ollut kiinnostunut matemaattisista aloista ja hainkin opiskelemaan Tampereen Teknilliseen Yliopistoon. Pääsin jo todistusvalinnassa sisään lukemaan sähkötekniikkaa hyvin menneiden kirjoitusten ansiosta. Nyt on myöskin jo asunto löytynyt Tampereelta, joten hyvillä mielin voi odottaa

syksyllä alkavia opintoja.

3. Ensimmäistä kertaa on vaikea sanoa, sillä tietoisuus on tullut varmaankin ihan itsestään. Sukulaiset puhuvat karjalan murretta, kotona syödään perinneruokia ja luetaan mm. Kurkijokelaista.

4. Tämä on vähän vaikea kysymys. Karjalaisuus tällä hetkellä merkitsee lähinnä sukujuuria, mutta todennäköisesti vuosien myötä merkitys kasvaa.

5. Stipendin saaminen oli mukava yllätys. Kiitän Kurkijoki-säätiötä saamastani tuesta ja kannustuksesta.

Outi Ketola

1. Kesäni menee töitä tehdessä. Lisäksi vietän paljon aikaa ystäväni kanssa.

2. Hain opiskelemaan muutamaan eri paikkaan, mutta en tiedä vielä tarkasti, mitä haluan opiskella tulevaisuudessa. Väli vuosi pitkän opiskeluputken jälkeenkään ei tunnu huonolta vaihtoehdolta.

3. Tiedostin karjalaiset juureni jo pienenä tyttönä kuunnellessani mummoni tarinoita Karjalasta.

4. Karjalaisuus merkitsee minulle isäni suvun kautta juuriani.

5. Saamani stipendi merkitsi minulle tunnustusta koulumenestyksestäni ja nuoren tukemista.

Kirjoittajan esittely:

Kunniamainta
Nimi: **Veikko Rastas**

Syntymäkotikunta:
Kurkijoki
Nykyinen asuinkunta:
Loimaa

Mikä tai kuka sinut innosti osallistumaan?

Luin sanomalehti Kurkijokelaisesta, missä kehoitettiin, jos vielä oli kerrottavaa evakkotaipaalesta. Tuntuu, että nuoruusmuistot on paremmin mielessä kuin eilinen.

Löytyikö aihe helposti?
Kun sai pääns auki, aiheita soljui aivan itsestään.

Kuvaile muutamalla sanalla, millainen on sinun Kurkijokesi?
No, minun Kurkijoki oli monivivahteinen jo luonnon puolesta, tapahtumarikas asuinseutu, mihin oli saanut syntyä.

Millaisista asioista haluaisit vielä kirjoittaa?
Aiheita aina löytyy, jos elää saa ja jos kynä pysyy kädessä.

Veikko Rastas

Tuomariston kommentit:

Kottaraisen teksti ei täysin keskitys kilpailun aiheeseen, mutta sen ansio on riemastuttava tarinankertojan ääni, joka vaeltaa pidäkkeettömästi aiheesta toiseen. Sisältö on rikas, yksityiskohtia vilisevä, mielenkiintoinen. Siitä huokuu lämmin huumori.

Kirjoituskilpailu ”Uusilla asuinsijoilla”
Tämän vuoden lehdissä tullaan julkaisemaan kaikki kirjoituskilpailuun osallistuneet kirjoitukset. Ne kertovat monipuolisesti asettautumisesta uusiin kotipaikkoihin ja oman paikan löytämisestä vieraassa ympäristössä kaukana koti-Karjalasta. Sarjan aloittavat palkitut ja kunniamaininnan saaneet ja sen jälkeen muut hyvät kirjoitukset vapaamuotoisessa järjestyksessä.

Elisenvaarasta EU:n aikaan

Osa2.

Kaik män mukavasti. Käytiin koulua Timoskassa, entisessä Mitreessä. Kaaprolan Esteri piti sitä, kun oikea koulu oli poltettu. Lumikelillä suksilla, kesäkelillä jalkaisin. Kesäisin paimennettiin lehmä radan varressa illoin aamuin. Talvella laskettiin mäkiä särkällä, Salpausse-län jatkomuodostelmalla, niin historia kertoo. Hankittiin puutavaraa, josta alkutalvesta sahautettiin laudat, ruvetaan rakentamaan kesällä -44 siihen vanhalle kivijalalle. Onneksi ei alettu heti keväällä. Keskikesällä sodan jyllinä aika ajoi alkoi kuulua jo meille asti. Elettiin ja kuulosteltiin.

Heitän väliherjan tähän: keväällä -43 oltiin vielä oikein leppoisissa merkeissä, rintama makasi paikoillaan. Sotilaat teki sormuksia, kaunistelivat maisemia ja kismitti, kun ei tapahtunut mitään - eikö päästäisi kotiin. Kotirintamalla elettiin leppoisissa merkeissä. Elisenvaarassa oli iso sotavankileiri, sieltä vangit kävivät taloissa töissä ja tekivät koulutilankin työt. Ijäs, meidän naapuri, tosi hieno naapuri,

aina jos tarvitsi apua, ei ollut koskaan niin kiire, ettei olisi ehtinyt. Heillä oli myös sotavanki Nipa (Nikolai) Ukrainasta. Hän oli luottovanki ja sai asua Ijäksessä. Hän oli meilläkin kaivoa kaivamassa, mukava kaveri. Nipa oli meillä usein iltaa istumassa, opetti meille venäjää. Hän oli jäänyt vangiksi sodan

”Hän oli meilläkin kaivoa kaivamassa, mukava kaveri. Nipa oli meillä usein iltaa istumassa, opetti meille venäjää.”

alkuaikoina ja oppinut suomea sillai sopivasti. Kerrankin Kojon Elisa, Simon vaimo, oli yhtä aikaa meillä kun Nipa. Hän kertoi: ”Ukrainassa lauantaajuoma huu-tama, laulama”! Elisa tähän: ”Mitä muuta Venäjällä kuin köyhyyttä ja kurjuutta?”. Nipan kommentti, kun Elisa oli lähtenyt: ”Paska akka, on käynyt Venäjällä”. No Elisa, jos kuka muistaa Elisan, hän oli niitä maantyytyväisimpiä ihmisiä. Hän käski Nipan saunaan. Nipa oli iloinen saunomisesta! Tuli heti

meille kertomaan: ”Haroosi sauna, mutta paljon holotnavettä!”. Kun hän ei osannut sanoa, Elisa, hieno ihminen! Me kaikki, jotka tunnemme Kojon Elisan, ainakin yhdyin sotavangin kommenttiin.

Ijäksen Pekka oli kova kauppamies ja parissikka. Nikolai kertoi, että kun hän vei Pekan matkalle Elisenvaaraan junalle niin joku sotilas pyysi kyytiä, kun oli Sorjoon menossa. Rupes jututtamaan matkalla, Nikolai kertoi. Hänellä oli paha paikka, jos sotilas olisi huomannut, että hän on vanki. Ilman muuta olisi tullut lähtö vankileirille. Hän sanoi: ”Ei voi paljon puhua, paise kurkussa”. Helpotuksen huokaus Haapavaaran tienpäässä kun sotilas jatkoi matkaa siitä matkaa Sorjoon.

”Rintamalla alkoi olla pahan ilman merkkejä.”

Kesä 1944 alkoi kääntyä syyspuoleen. Rintamalla alkoi olla pahan ilman merkkejä. Pommitukset kovenivat Elisenvaarassa ja pelko alkoi hiipiä kotirintamallekin.

Kaunis kesä heitti varjoja joka kotiin. Vilja alkoi kypsyä, pikkuhiljaa veikkailtiin ehtisikö kypsyä. Kaikki muu hommas toppas, tiedettiin, että rajan pinnasta on tullut lähtö. Eläteltiin toivoa, eihän me nyt täältä minnekään. Toivo ei auttanut, ensin tuli tieto, että karja, lapset ja vanhuksset evakuoidaan. Taas tuli kiire Jaakon puintivehkeille. Aulasuon Jussi, Jaakon poika, sai puintilomaa. Hän pui kylän puinteja toisessa tuurissa. Meilläkin kerättiin niitä viljoja, leipäviljaa. Tehtiin säkin kokoisia puulaatikoita, joihin vilja laitettiin. Kaivettiin kylkeen puukolla ”Juho Rastas, Haapavaara”. Viettiin maantienvarteen niin kuin määräys oli. Ihme tapahtui, aikanaan löytyivät Ylistarosta Pohjanmaalta.

Samoin kuin Erkki-veljeni lähti pari viikkoa aikaisemmin oman ja Haapavaaran karjan kanssa monen mutkan kautta Ylistaroon. Se oli 20. päivä syyskuuta 1944, kun minä, äiti ja isä Peippo-hevosien vetämät nelipyörävankkurit täyteen lastattuna, Kyllikki-lehmä perään sidottuna, jätimme

jäähvyäiset kotikonnuille ensin suuntana Parikkala. Kurkijoki piti olla tyhjä 21. syyskuuta, 65 vuotta sitten. Kulunut aika, tippa putoa silmästä, onko vanhuksen heikkoutta vai ilon kyynel kun on saanut elää ja kokea tämän pitkän ajan elämässä ja muistaa lähtöpäivän kotikonnuilta.

Syyskuun loppu oli kau-niita ja leppoisia ilmoja. Taivallettiin halki kauniin Punkaharjun kohti Savonlinnaa. Oli sunnuntaipäivä, kun saavuimme Savonlinnaan. Ihmiset oli sankoin joukoin kadun varsilla katsomassa olisko tuttuja evakoita ja aina niitä löytyi. Minun serkkupojalla Uhotoisen Jussin, hänen vaimonsa Selman leipomo ja ruokatavarakauppa oli Olavinkatu 20:ssä. No eiku kolonna kiinni sinne, missä on Savonlinnan tori, silloin siellä oli hevospuomi. Menimme heille kahville, oikeille kahveille. Kauppias oli jostain jammannut kah-

”Ihmiset oli sankoin joukoin kadun varsilla katsomassa olisko tuttuja evakoita ja aina niitä löytyi.”

via korvikeaikaan. On turha sanoa etteikö se isälle ja äidille ollut taivaan mannaa. Matkan rasitus tuntui ihan kyläreissulta. Minulle se nyt oli yhden tekevää, tuskin olin ennenkään kahvilla hekumoinut, mutta sivusta seuraten huomasin, että kummasti piristi vanhempaa väkeä ja juttu luisti. Selma-leipuri haasteli minulle, että jos sulle sopii, niin jäisit heille juoksupojaksi, leipurin apulaiseksi. No minullehan se kyllä sopii kun saamme vaunun. Silloin oli tiedossa, että ensimmäinen etappi on Ylistaro. Kävi niin kivasti, että Kallislahdesta saimme vaunun seuraavana päivänä. Kolonna lastattiin vaunuihin, isä ja äiti lähtivät kohti Pohjanmaata ja minä ihanneammattiin juoksupoika-leipuriksi. Selman Jussi oli vielä armeijassa, joten minä sain heti Jussin hommat. 80 limpun uuni lämmitettiin metrin haloilla, no se ollut uutta, olin Torikan Juhanan metsässä tehnyt mottia. Kotikärryllä tuotiin halot uunin

eteen. Selma sanoi, että kun opit tämän homman, saat ruveta alustamaan taikinoita ja näin sitten myöhemmin tapahtuikin. Olin onnellinen kun opin tämän kaiken. Kaikkein parasta siinä hommassa oli, kun kovapyöräisillä käsikärryllä mukulakivikatuja pitkin sai karrätä leipiä Seurahuoneelle, Kasinolle ja moniin maitokauppoihin. Ihmiset silloin sodan jälkeen olivat mielestäni paljon sym-paattisempia.

”Kaikkein parasta siinä hommassa oli, kun kovapyöräisillä käsikärryllä mukulakivikatuja pitkin sai karrätä leipiä Seurahuoneelle, ...”

No, ehkä nämä täti-ihmiset tunsivat jotain lämpöä evakkopoikaa kohtaan. Minä olin aina nöyrä poika soutajaksi Seurahuoneen vanhalla rouvalle. Hänellä oli huvila Reitun saarella. Joskus hän saattoi ottaa nisselikan mukaan kauniin kesäillan ratoksi. Veikko souteli, he vähän nauttivat viiniä, pitivät keskenään hauskaa. Totta kai minullakin oli mukavaa. Soudin aina heidän mielen mukaan. Otin heidän keskusteluun osaa, kun jostain syystä huomasin, että kaipasivat soutajan mielipidettä. Ilta lähestyi puolta yötä, kun tultiin maihin. Täti, Seurahuoneen omistaja, sanoi: ”Kyllä sinä Veikko olet niin hieno leipäkuski, tulet iltaterialle heille”. Pahoittelini, että olis ollu mukava, mutta kun minulla on alustusvuoro tänä aamuna! Ehkä tämä hieno tilaisuus säilyy Veikon mielessä elämän loppuun asti. Työ ensin, sitten huvi! Mitä opimme tästä, tänä päivänä huvi ensin, sen jälkeen ei työtä laisinkaan.

Elämä soljui Savonlinnassa, tehtiin leipiä ja karrättiin niitä kauppoihin. Syksymällä koin joskus aika tiukoja paikkoja. Minun oli määrä hakea kaloja nuottamiehiltä Rastaan Onnilta ja Inkisen Einolta. Onni asui Reitun saarella, he vetivät nuottaa niillä vesillä. Kerran sattui, että ensivedolla ei tullut kaloja. Täytyi varttua toinen veto. Kalaa tuli, mut-

Olavinlinna tuli Savonlinnan vuosien aikana tutkittua perusteellisesti. Kuva: Creative Commons Nimeä-Tarttuva 3.0., Mikko Paananen

Syyskuu oli säältään leppoisan kaunis. Erkki-veljeni lähti oman ja Haapavaaran karjan kanssa jo viikkoa ennen kohti Ylistaroa. Kuva: Evakkokarjaa jossakin matkan varrella, P. Kyytinen / Kurkijoki-museon arkisto

ta tuuli yltyi ja pimeä alkoi laskeutua järven ylle. Sitten vielä kotirantaan soudellessa pimeässä hinaaja puksutteli samaa reittiä. Vetelin ja vetelin, mutta näytti siltä, että en pääse pois alta. Ei ne kyllä olis venettä huomanneet, kun veneessä ei ollut valoja.

”Kalaa tuli, mutta tuuli yltyi ja pimeä alkoi laskeutua järven ylle. Sitten vielä kotirantaan soudellessa pimeässä hinaaja puksutteli samaa reittiä.

Aika kului, Olavinlinna tuli tutkittua moneen kertaan, taisi joskus olla vähän koti-ikäväkin. Homma oli kivaa, kävin kaikissa sen ajan huvipaikoissa myymässä arpoja. Kauppias oli taannut sen, että elokuvia saat käydä katso-massa niin paljon kuin tykkäät. Nyt kun tulee vanhoja Tarzan-filmejä, minä sanon pojille: ”Minä olen tän näh-

ny”. Ei pojat ymmärrä, että pappa katsoi näitä filmejä, kun pojat ei tienneet tästä maailmasta vielä mitään. Tämän hienon jutun kerron vielä Savonlinnan ajoista: Oli tiukkaa kaikessa, täytyi olla lupa Kansanhuollosta, jos aikoi ostaa jotain vaatetta. Kauppias sai silloin pitää ulkorivissä pari possua. Aina jäi kun oli huolimaton pöytää harjatessa jauhoja lattialle. Pari possua kasvoi joulukinkuksi. Nykynuorisoi ei ymmärrä miten oli tarkka kontrolli silloin. Kauppias Jussi oli minun mielestä niitä sodan käyneitä veteraaneja, joiden inhimillisyyttä sota ei ollut tuhonnut. Joulun alla Jussi antoi Kansanhuollon johtajalle joulukinkun. Tänä päivänä jos haluaa ilahduttaa ystävää, se ei ole mitään, vain harmi, meillä on jo. Silloin oli puhdas ilo. Minä sain tämän ansiosta puvunostoluvan. Ostin hienon sen ajan urheilumallisen puvun! No,

se oli Veikolla ensi kertaa hieno puku päällä, kun pyhänä menin maitokauppaan maitoo hakemaan. Nyt likat tietystikin kaiken uhallakin pistivät juoksupojan häminkiin halailemalla ja pussailemalla. Kun juoksupojan huonoissa kampeissa aina heille leipiä kuljettelin, niin kyllähän minä sen ymmärsin; tämä oli uutta jälleen Veikon elämässä. Pois lähtiessä ajattelin, turha riesa tuosta yhdestä puvusta, mutta kyllä se jälkeenpäin on lämmittänyt. Se oli sitä kun eli ja paloi riemusta ja rakkaudesta, tuli mieleen, että ei juoksupoika-leipuri ole minun oma homma. Sitten syksyllä -45 kotiin Pohjanmaalle, isän kanssa savottaan Myllymäelle.

Talvi isän kanssa ajettiin halkoja ja jäädytettiin ajoteitä. Keväällä tultiin pois metsähommista Myllymäeltä.

Nimim. ”Kottarainen” jatkuu...

* Kirjoittajalle merkityksellinen paikka.

Lahjoittamani rautajalaksinen, vihreä kelkka ei ole sama kuin kuvassa, mutta vanhempieni kodista kuitenkin.

Pienen lapsen muistoja Kurkijoen kodista

Olen iloinen, että Kurkijoki-säätiö ottaa museonsa lasten sängyn, joka on kuulunut elämäni runsaan 75 vuoden ajan, sekä puisen kelkan. Tässä yhteydessä muistelen ensimmäistä lapsuudenkotiani. Synnyin syksyllä 1934 Kurkijoella perheemme ensimmäisenä lapsena, vanhempieni 2-vuotishääpäivänä. Veljeni syntyi 2,5 vuotta myöhemmin. Sisaremmeni olivat siten suuren ikäluokan lapsi ja syntyi Keski-Suomessa vuonna 1947.

Vanhempani ostivat pien-tilan Alhon kylästä arviolta runsaan vuoden ennen syntymääni. Tilalta muistan hirsirakennuksen, ja siitä tuvan, makuukamarin ja välikamarin. Välikamari-ssa oli iso valkoiseksi rapattu uuni tai tulisija. Muistan syöneeni tulisijan rappausta, tietysti vähän salaa, ettei äiti tai palvelustyttömme Impi olisi huomannut. Mistä lie tämä outo nautiskelunhalu pienellä lapsella johtunut.

Tilan savusaunasta muistan ikkunalta pullon, joka haisi voimakkaalle. Pullon oli edellinen omistaja jättänyt. Haju jäi kummallisuudessaan mieleeni, ja tunnistin sen vuosia myöhemmin pikiöljyksi. Tilalla oli myös uusi sauna, jota me käytimme. Lisäksi oli navetta ja maatalouskonevarasto. Pihan vieressä oli metsäketo, jonka muistan kasvaneen valtoimenaan sinivuokkoja.

Muistan myös kurkista- neeni kaivon, lähes kohta-

lokkain seurauksin. Kaivon puinen kansitaso oli maan tasossa, ja kansitasossa oli nelikulmainen aukko. Erään kerran aukon kansi oli pois- sa paikaltaan, ja uteliaisuutani kurkistin aukosta. Varsinaiset muistikuvani ovat kaivon kiviset seinät kun roikun sormin ja varpain aukossa. Impi huomasi tilanteen ikkunasta ja pelasti henkeni. Äitini totesi vuosikymmeniä myöhemmin, että Impin teko olisi ollut hengenpelastusmitalin arvoinen.

Muistan myös lähinaapurin, jonne taisin seikkaila useinkin. Siellä kun sain sokerikakkua. Seikkailuksi nämä retket teki se, että oikotie naapuriin kulki kahden vesihaudan välistä, kapeahkoa nurmikannasta myöten. Tämän osuuden kuljin varovasti kontaten.

Muistan myös kauempana asuneiden naapureiden pystykorvan. Koiraihminen olen vieläkin. Omista eläimistämme muistan kaksi lehmäämme, Soman ja Tuulikin. Erityisesti toisen lehmistä vasikka oli minulle vauhdikas ystävä. Meillä oli lennokka leikki: vasikka tuli luokseni ja tarjosi häntänsä minulle. Sitten sitä mentiin pitkin peltoa, minä hännän jatkeena. Ja tämä tapahtui useammin kuin kerran.

Tila myytiin vähän ennen sotaa, kun perheemme muutti Keski-Suomeen isän työn perässä. Osa tavaroistamme jätettiin uusien omistajien luvalla maatalouskonevarastoon. Tarkoituksena

oli palata Karjalaan, kenties lunastaen isän suvun tila Miklistä hänen sisaruksiltaan. Ajatus paluusta kariutui sotatoimien alettua. Mutta saimme kokea suuren yllätyksen: evakuoinnin tapahtuttua tuli uuden kotipaikkamme rautatieasemalta tieto, että meille tulevat tavarakollit olivat noudettavissa. Meille mitään ilmoittamatta ”sokerikakku-naapurimme” olivat katsoneet kunnia-asia-akseen toimittaa Kurkijoelle jääneet tavaramme meille. Tämä on karjalaisuutta, jos mikä!

Lastensängyn on isäni tehnyt loimukoivusta puusepänammattitaidolla. Kahdesta osasta tehdyn pyöräjalkaisen sängyn voi vetää lähes 180 cm mittaiseksi. Me kaikki sisarukset olemme nukkuneet tässä lastensängyssä aikamme. Muistan, että vielä noin 12-vuotiaana poikkeuksellisesti nukuin yhden yön tässä sängyssä. Lisäksi sängyssä ovat nukkuneet myöhempien vuosikymmenten aikana vanhempieni luona vieraillessaan omat ja sisarusteni lapset sekä lukuisa määrä muita sukulaislapsia.

Minusta on otettu valokuva, jossa työnnän puista kelkkaa Kurkijoen kotitilan pihalla. Muistan työnnelleeni kelkkaa aina kun lunta oli edes vähän. Kelkka oli tyhjä, koska ei ollut nukkea tai nallea. Enkä osannut niitä kaivatakaan, työntely itsessään oli mukavaa.

Kyllikki Paavola

Lauri Pölkki

Alhon maataloutta Viljam Kilpiön silmän ja kameran linssin kautta

Seuraavassa on jatkettu teemaluontoisesti Kurkijokelaisessa alholaisen harrastelijavalokuvaajan Viljam Kilpiön kuvien esittelyä. Olavi Kilpiö on suosiollisesti antanut näitä isänsä ottamia kuvia julkaistavaksi. Viljam kuvasi ahkerasti myös omaa lähiympäristöään ja oman ammattinsa toimia. Oheisten kuvien tekstit perustuvat Olavin antamiin tietoihin. Kuvat ovat 1930-luvulta, jolloin kuvaaja eniten tähtäili kamerallaan.

Kuviin on liitetty paikkatietoja, joiden avulla sijainti on tarkemmin paikannettavissa esimerkiksi ”Kurkijoki kylästä kylää” kirjan sivuilta 23 ja 27. Kuvat korostavat kyseisen teoksen erästä määritelmaa Alhon kylästä: ”kaunis, vauras ja valistunut”.

Lypsykarjatalous oli Alhon maatilojen päätuotantosuunta. Se antoi leimansa myös maisemalle heinäpeltojen muodossa. Karjan talviaikainen rehu tuotettiin pääasiassa viljelynurmilta. Harvapuustoisia metsä- ja luonnonlaitumia oli paikoin

myös käytössä. Heinäpelto-
tokuissa kiinnittää huomiota se, että yleisemmän seiväskuivatuksen ohella käytettiin 1930-luvulla vielä haasiakuivatustakin. Heinäsadot näyttävät monen kuvan perusteella arvioituna määrällisesti hyviltä. Reki oli ilmeisen käyttökelpoinen siirtoväline heinäpellolla. Se luisti sängellä varsin hyvin ja heinät olivat haasian tekijälle tai seipäälle laittajalle sopivalla korkeudella. Lehmä Kilpiöiden karjoissa näyttää olleen 6-8.

Kuvatuilla alueilla pellot ovat olleet varsin multavia. Lievästi kumpuilevassa maastossa pellot ovat viettäneet purotyypisiin laskuosiin. Osaa pelloista on voitu viljellä lähes ojattomina. Perunapellolla näkyvien oksien kappaleista pääteltynä raivauksesta ei ole aikaa kovin monta vuotta. Peltoaukiot ovat olleet paikoin laajempia, kuin mitä käytävissä olevista kartoista on voinut päätellä.

Monista kuvista on luettavissa selvä talojen ja perheiden vauraus.

Heinäntekoa Frans Kilpiön pellolla 1936-37 vaiheilla. Kuvan vasemmasta laidasta lukien Elsa Halttunen, Arvi Kilpiö, Frans Kilpiö, Viljam Kilpiö ja Ida Kilpiö. Vasemmalla Töllikönmäki ja taustalla on Pöystinmäki.

(Alla). Näkymä Frans Kilpiön ja Viljam Kilpiön pelloille. Oikeassa laidassa Viljam Kilpiön tilan talouskeskus Pöystin mäellä. Vinosti Frans Kilpiön peltojen poikki kulki Alhon asemalta alkava vanha, heikkokuntoinen ja kiemurainen tie Kuoksjärvelle. Se ylitti etualalla näkyvän rautatien ns. Pöystin ylikäytävän kautta.

Viljam Kilpiö omisti kaksi maatilaa. Toinen oli ostettu Antti Pöystiltä. Kyyttö-karjaa on hoidtamassa vasemmalla Hilja Kilpiö ja takana Anni Tolkki. Edessä perheen lapset Anja ja Olavi. Kuva on vuodelta 1936.

Perunan istutusta 1935 Viljam Kilpiön pellolla. Oikealta Hilda Riikonen, Matti Pöysti, Hilja Kilpiö, Elsa Halttunen, Arvi Kilpiö ja Iida Kilpiö. Taustalla Frans Kilpiön talouskeskus. Hernemäki on Matin kohdalla taustalla. Muti-hevosien päin edessä näkyvän metsän takana sijaitsi Alhon kansakoulu.

Kirjoittaja on yleiskuvan antamiseksi värittänyt Paint-ohjelmalla topografi-kartan pohjalle osan Alhon kylän pelloista. Tällä tekniikalla olisi mahdollista hahmottaa Kurkijoen kylien sotia edeltäneen ajan luonnetta selkeämmäksi.

Frans Kilpiö kyntää peltojaan. Metsikön takana sijaitsi Alhon kansakoulu.

Viljam Kilpiön heinäpellolla. Keskellä Iida ja Frans Kilpiö.

Frans Kilpiön karjaa ”Lypsyojalla”. Oikealla Iida Kilpiö ja takana Hilja Kilpiö. Edessä Anja ja Olavi. Kuva on vuoden 1935 kesällä otettu.

Eskon puumerkki

Näkökulmia

Mummon ajatuksia Nro 10 neidon näkökulmaan

Onneksi elämme aikaa, jolloin voi valita haluaako lapsia vai ei. Saamme nauttia vapaudesta, ei se sentään kaikkia koske. Onni ei ole kaikille myötä, lapsettomuus on toisille kova paikka. Lapsia melkein ostetaan vierailta mailta, eikä ole tyytyväisyystakeita vanhemmille tai lapsille. Vielä ei olla niin pitkällä, että napista painamalla saa mieleisen lapsen.

Lapsen tekokin on onnen kauppaa. Ennen sanottiin, lapsi on Jumalan lahja tai lapsi tuo leivän tullessaan. Oli vaikea asia monille se, kun joka ohrille tuli pienokainen. Toiset pilkkasivat heitä ja nekin yhtyivät nauruoroon, jotka eivät itse saaneet lapsia.

Muistan, kun Helsingin Sanomissa oli uutinen perustettavista kunnallisista ehkäisyneuvoloista ja samassa

lehdessä tieto erään poliisin eläkkeelle pääsystä, hän oli virassaan toiminut ns. enkelten tekijöitten metsästäjänä. Tätä päivää on hedelmällisyysneuvonta ja -hoidot.

Elämäni varrella voi sanoa monia perheitä, jotka veivät ison katraan läpi ilman vaikerrusta ja kaikista tuli kunnan ihmisiä ja hyvää työvoimaa. Sitten on tapauksia, jotka antavan ainoankin lapsensa yhteiskunnan haluttuun.

Eivät kaikki vanhat odota innolla lapsenlapsia. Kuulee sanottavan, olemme työme tehneet, lapset hoitakoot omansa. On mummoja, jotka kovasti koristautuvat ja iskevät ukkoja ja toisinkin päin. Eikä heillä ole mielessä pienten paapominen. On isovanhempia, jotka eivät edes ole nähneet lapsenlapsiaan, eikä se näytä heitä edes

vaivaavan. Lapsia jotkut käyttävät vanhempien välisessä sodassa ja kurittavat isovanhempiakin estämällä tapaamiset jne.

Olin äsken kylässä, jossa saadaan hoitaa neljättä polvea, mikä on nykyisin ihme ja vielä on voimia ja tahtoa siihen. Kyseessä on uusiolapseton 74-vuotias mummi, jo oli ilo katsella sitä touhua. Myönnän, että omat lapsenlapseni ovat tärkeitä, heistä puhutaan, heitä muistetaan, vaikka ovatkin jo aikuisia.

Joten tehkää hyvät valinnat, ihan kaikki ei aina suju valintojen mukaan niin että olisi helppoa ja kivaa. Aina on milloin mikäkin uhka päällä, mutta lapsipula ei ole vielä uhkaamassa maailmaa.

Anna

60 VUOTTA SITTEN...

Kirkkomme kellot

”Kaukaa kuuluu kumahdellen, ääni kirkon kellojen”. Näin alkaa runo Paimentytön.

Olet kai miettinyt mihin jäi kotikirkkomme Kurkijoen kirkonkellot ja mihin niitä nyt käytetään. Tahdon kertoa niiden vaiheen. Sain Tukialta määräyksen ottaa ne alas kellotornista. Alas otto sujui hyvin, kun silloin sattui juuri kirkolla majailemaan linnoituspataljoona. Heillä oli mainiot välineet, joilla kellot laskettiin suoraan alas kirkon pääeteiseen, ei tarvinnut sahata kuin yksi 14-tuumainen parru poikki heti kellojen alapuolelta, kun

laskeutumistie oli selvä.

Kellot pantiin tulemaan evakkotavaroiden mukana Ilmajoelle. Siellä ne talletettiin kellotapuln sivukomeroon, ollen siellä käyttämättä. Noin kuukausi takaperin kävin Ilmajoella toimittamassa kellot rautatievaunuun, jossa ne lähtivät Hyrynsalmen asemalle, matkan päämääränä Suomussalmi.

Kirkkohallintokunnalta oli tullut Kurkijoen seurakunnan hoitokunnalle kehottus luovuttaa kirkon kellot ja alttaritaulu, sekä kaikki kirkon jäljellä olevat esineet Suomussalmen seurakunnan käyttöön.

Kelloja ja muuta omaisuutta ei ole myyty, vaan lainattu. Joten kohta kirkkomme kellot kutsuu erämaan kansaa, sen uudesti rakennettuun temppeliin. Niinkuin ne ennen kutsui meitä yli Laatokan lahtien, yli vuorien ja viljavien peltöjen. Toivomuksemme on, että ne saisi kutsua temppeliin tosi Herran kansaa kaukaisistakin matkoista tosimelellä Herraa palvelemaan. ”Kunnia Jumalalle”, näin oli latinaksi kirjoitettu kellojemme laitaan.

Olen kirjoittanut yleisradion ohjelmatoimikunnalle pyynnön, että kellojen soitto otettaisiin äänilevyllä tai nauhalle, että joskus kuulisimme Kurkijoen kirkonkellojen kutsuvan radiojumalanpalvelukseen.

O. Valkeapää

Kurkijokelainen n:o 17, 1.7.1950

Okra2010-maatalousnäyttely Oripään lentokentällä 08.-11.07.2010

Näyttely avoinna klo 9:00 - 17:00

Liput:
Aikuiset ja yli 12-vuotiaat 12 euroa.
Ryhmät (yli 20 hlö) 10 euroa/hlö.

Paikoitus sisältyy lipun hintaan.

Okra - se oikea maatalousnäyttely
www.okra2010.fi

Kurkijokelainen OKRA- maatalousnäyttelyyn

Kurkijokelaisen ja Kurkijoki-Säätiön väkeä voit tulla tapaamaan Suomen suurimpaan maatalousnäyttelytapahtumaan OKRAAN Oripäähän 8.-11.7.

Nelipäiväisille messuille odotetaan jopa 60 000 kävijää. Messut tarjoavat jokaiselle jotakin. Noin 400

näytteilleasettajaa täyttää Oripään lentokentän ääriään myöten. Sisänäyttelyosastot löytyvät OKRA-bulevardilta, siellä sijaitsee myös Kurkijokelaisen osasto S 19. (Sisäosasto).

Maatalouden kehityshistoriaan voi tutustua perinnehallalla, jonne on koottu mm.

parilato ja savusauna.

Tänä vuonna on erityisesti kiinnitetty huomiota näyttelyvieraiden viihtymiseen, kertoo näyttelypäälikkö Jukka Isotalo. – Ensimmäistä kertaa käytössä on messujuna, joka helpottaa tutustumista laajaan alueeseen, myös lipunmyyntiä,

paikoitusta, ravintolapalveluita ja wc-palveluita on uudistettu, näyttelypäälikkö listaa jo tehtyjä mittavia parannuksia, joista suurin osa on toteutettu talkootöinä. Talkoolaisia näyttelyn rakentamisessa on satamäärin, mukana lähes kaikki oripäläiset yhdistykset.

Sanomalehti Kurkijokelainen

LUKIJAMATKA

KURKIJOEELLE

26.-29.8.2010

Kysy peruutuspaikkoja!

tiistaisin ja perjantaisin klo 9-14,
puh. (02)762 2551, 050-5213336

Kurkijokelainen

Kurkijokelaisen, hiitolaisen ja karjalaisen hengen vaali.

Tilaa nyt Kurkijokelainen, kaksi kertaa kuukaudessa ilmestyvä pitäjälehti!

Vuosikerta vain **39** eur. Tilattuna alle 1,70 eur/kpl.

Tilaan Kurkijokelaisen

☐ Itselleni ☐ Lahjaksi

Lehden saaja

Nimi: _____

Lähiosoite: _____

Postinro ja -toimip.: _____

Lahjatilauksen maksaja:

Nimi: _____

Lähiosoite: _____

Postinro ja -toimip.: _____

Pvm. _____

Allekirjoitus: _____

Palauta kuponki kirjekuoressa osoitteella:
Kurkijokelainen, Koulukuja 7, 32200 LOIMAA
tai tee tilaus sähköpostiosoitteessamme:
toimitus@kurkijokelainen.inet.fi

Kurkijokelaisten 64. pitäjäjuhlat

7.-8.8.2010 Loimaan yhteiskoululla

Lauantaina 7.8.

Iltapäivällä mahdollisuus sukuseurojen ja muiden ryhmien kokoontumiseen koulun tiloissa (kts. ilmoituksen alaosa)

klo 17-19 ruokailumahdollisuus koululla

klo 19.00 Muistojen ilmat (10 €)

- mm. - tanssiesitys Minna ja Vesa Taatila
- Karjalaisuus saapuu pitäjään, kansantanssiryhmä Veijarit ja Riijarit
- tanssit Pyrstötähti

Sunnuntaina 8.8.

klo 10.00 Messu Loimaan kaupunginkirkossa

klo 11.30 Lounas yhteiskoululla

klo 13.00 Kurkijoki DVD, Antti Sahla

klo 14.00 Päiväjuhla (10 €)

- mm. - Juhlapuhe, kulttuurihistorian professori Kari Immonen
- Tahdittomat -Jokioisten Nuorisoseuran tanssiryhmä
- Juha Simola ja orkesteri
- Talvisotalaulut
- Loimaan Viihdelaulajat

Majoitusta voitte kysyä mm.

Loimaan evankelinen kansanopisto, 02-7627217

Loimaan Seurahuone, 02-76365100

Sukuseurojen ja ryhmien kokoukset

Sukuseuroilla ja muilla ryhmillä on mahdollisuus kokoontua lauantaina iltapäivällä koulutiloissa alkaen klo 14.00. Ilmoita ennakkoon toimitukseen ryhmäsi kokoontumisesta ja osallistujien lukumäärästä. Hinta 10 € /henkilö sisältää kokoustilan vuokran, mahdollisuuden sukututkijoiden tapaamiseen, Muistojen iltamien ohjelman.

Lapsiparkki

Viime vuotiseen tapaan toimii sunnuntain Päiväjuhlassa Lapsiparkki. 3-10-vuotiaille lapsille on tarjolla Karjalaisen Nuorisoliiton ohjelmapaketti. Ohjelma pohjautuu karjalaisuuteen, karjalaisiin leikkeihin, lauluihin.... Tuo lapsesi juhille kokemaan "lasten karjalaisuus".

Vetoamus

Innosta juhille mukaan uusia henkilöitä, ota lapsenlapset tai lapset mukaan juhille, pienimmät Lapsiparkkiin. Jos haluat tukea juhlien järjestämistä, voit tuoda mukana arpa- ja voittokortteja.

Tavataan juhilla!

Kurkijoki-Säätiö Mellilän Karjalaiset ry

Kiertoaajelu Kurkijokea Loimaalla

Kurkijoki-Säätiö järjestää Kurkijoen pitäjäjuhlien aikaan lauantaina 7.8. kiertoajelun lähiseudun Kurkijoki-aiheisissa kohteissa.

Kiertoaajelu sisältää käynnin Sarren kotimuseolla, Kurkijoki-puistossa ja Kurkijoki-Museolla. Oppaana toimii kotiseutuneuvos Eino Vepsä.

Matkan hinta on 22 €/hiö.

Hintaan sisältyvät bussikuljetukset ja liput museoihin tarjottavineen.

Ilmoittautumiset 27.7 mennessä Matka-Viitalaan
Helmolinnankatu 8, 32200 Loimaa
puh. 02 7669 294, info@matkaviitala.fi

Matka VIITALA

ONKS TIETOO VASTAUKSET

1. Matti Nykäsen
2. karhunkaataja
3. yli kolmasosa
4. valaat
5. lensi pienkoneella Suomesta Moskovan Punaiselle torille
6. ihmiskuvia muistomerkeissä
7. saostunutta kolesterolia
8. metsäjäniksellä
9. Tapio Rautavaaran
10. Iso-Britannia ja Argentiina

MUSIIKKIVÄEN PALVELUPAIKKA LOIMAAN MUSIIKKI

Puh. (02) 7622 950
Oikokatu 3, Loimaa
Avoimna:
ma suljettu, ti-pe 12-17, la 10-14

Asianajajia

ASIANAJAJA

on asianajajaluetteloon hyväksytty lakimies, jolla on säädetty kokemus ja taito. Asianajajan toimintaa valvovat Asianajajaliitto ja oikeuskansleri. Asianajajatoimistot hoitavat myös maksuttomia oikeudenkäyntejä ja oikeusturva-asioita.

Asianajajatoimisto HEIKKI RANTANEN

Varatuomari
Julkinen kaupanvahvistaja
Kauppalankatu 9-11 B, Loimaa
p. (02) 762 2888, fax 762 2313
heikki.rantanen@kolumbus.fi

Asianajajatoimisto JARI HEIKMAN OY

AA, VT Jari Heikman
VT Pia Aulio
VT Kaarina Nylamo
Turuntie 8-14, II krs. Loimaa
Puh. (02) 762 4400, fax 763 1301
jari.heikman@aatsto.inet.fi
www.heikman.com